

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย
ตามลำดับต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพและ
ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
แตกต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวนเป็น ผู้บริหารโรงเรียน 198 คน ครูผู้สอน 2,414 คน รวมประชากร 2,612 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. 2546 : 2)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40) ได้ผู้บริหารโรงเรียน 131 คน ครูผู้สอน 331 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 462 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านตำแหน่ง อายุราชการ วุฒิการศึกษา เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าจำนวนและค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติหรือปัญหาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อความแล้วนำผลสรุปมาเรียงเป็นรายชื่อตามความถี่จากสูงไปหาต่ำ

5. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 71.64 ผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.36 วุฒิต่างการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 0.43 ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 87.88 สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 11 มีอายุราชการน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.48 อายุราชการ 10 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.11 อายุราชการ 21 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.41

5.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสอน ($\bar{x} = 3.88$) ด้านการประเมินผล ($\bar{x} = 3.62$) ด้านการเตรียมการสอน ($\bar{x} = 3.55$)

5.3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ($\bar{x} = 2.70$) ด้านการประเมินผล ($\bar{x} = 2.60$) และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการสอน ($\bar{x} = 2.47$)

5.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน และ ด้านการสอน และไม่แตกต่างกัน จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการประเมินผล

5.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่าง กันทุกด้าน

5.6 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหา การจัดการเรียนสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้

ด้านการเตรียมการสอน 1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยี มาใช้ใน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ขาดแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายและเหมาะสม เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง 3. ขาดการ วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนเพื่อนำมาใช้ในการ วางแผนและพัฒนาในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการสอน เรียงลำดับความถี่จาก มากไปหาน้อยดังนี้ 1. การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน 2. ครูไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ไม่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ 3. ภาระงานที่มากขึ้น ทำให้การจัดการกิจกรรมการเรียน การสอนได้ไม่เต็มที่ และไม่บรรลุผลตามหลักสูตร ด้านการประเมินผล เรียงลำดับความถี่จาก มากไปหาน้อยดังนี้ 1. การวัดและประเมินผลจากแบบทดสอบ มากกว่าประเมินผลจากสภาพ จริง 2. ขาดเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่มีมาตรฐานและครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรและ เหมาะสมกับผู้เรียน และ 3. ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลแบบใหม่

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อภิปรายผลได้ดังนี้

6.1 ผลจากการวิจัย สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของละดา ดอนหงษา (2543:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการสอน ด้านจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้า ภูมิใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้านเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง ด้านจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง ด้านส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนตัวและปรับปรุงส่วนตัวของผู้เรียน ด้านใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้ ด้านใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิตจริง ฝึกฝนกิจกรรมรายสัปดาห์และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง และด้านการสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดลักษ์เดช ฐานะ (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า มีการปฏิบัติงานการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของธวัช แก้วมณีชัย (2542:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการปฏิรูประบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้ามีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการมีการปฏิบัติได้ดีมากและด้านผลผลิตมีผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัฒน์ วาศิรศักดิ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ซึ่งสาเหตุที่มีการปฏิบัติในระดับมากเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ต้นตัวที่จะเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ เปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นคุณภาพที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

เพื่อให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีระบบการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ประกอบกับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้มีการดำเนินงานจัดกิจกรรมการสอนตามแนวใหม่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และสถานศึกษาได้ดำเนินการอย่างจริงจังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิดและแก้ปัญหาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และมีคุณลักษณะตามเป้าหมายที่ต้องการ ดังที่วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 20) ได้กล่าวว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดคือการจัดการเรียนรู้ โดยให้ออกาสผู้เรียนได้ค้นพบความรู้เอง โดยมีส่วนร่วมในการสร้างผลิตผลที่มีความหมายแก่ตนเอง การเรียนรู้ที่มีพลังความคิดมากที่สุดเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งที่ดีที่มีความหมายต่อตนเอง สิ่งที่ตนเองชอบและสนใจและด้านกระบวนการเรียนรู้ ผู้จัดต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิหน้าที่ของผู้เรียน มีการวางแผนการออกแบบกิจกรรมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายเป็นระบบ และที่สำคัญที่สุดต้องเน้นประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.2 ผลจากการวิจัยปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอนและด้านการประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุบิน ณ อัมพร(2545:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านเตรียมการสอน ด้านการสอนและด้านการประเมินผล โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและพิจารณารายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และสอดคล้องกับประยูร ผ่องอำไพ (2544:บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรม

การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนในเขต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้าน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปานกลางทุกด้านและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัญชติ มัธยมและคณะ(2543:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ใน 3 ด้านคือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูผู้สอนมีพฤติกรรม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

สาเหตุที่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องมาจากการนำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กและได้ดำเนินการมาบ้างแล้วแต่ไม่ได้ดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ แม้ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องจะมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการบริหาร จัดการเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนไว้ในการวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและมาตรา 24 ครูต้องสอนตามความสนใจและความ ต้องการของนักเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณและเน้น การปฏิบัติจริง ซึ่งจะทำให้ครูผู้สอนต้องปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน และได้รับการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งได้รับการอบรมสัมมนาและศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ดังที่ทิสนา เขมมณี (2542 : 24) ที่กล่าวไว้ว่า การสอนต้องอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ดูแล ให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม อย่างเต็มที่ ให้ความสำคัญเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความเหมาะสม และครู จำเป็นต้องทำงานหนักในช่วงก่อนสอน คือการเตรียมการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูต้องใช้ ความสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจุดนี้จะส่งผลไปถึงการที่ครูจะต้องเตรียมข้อมูล ติดต่อ แหล่งข้อมูล และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่การที่จะให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วน ร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดที่ มุ่งหวังจะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข

6.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามตำแหน่งที่แตกต่างกัน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอนและด้านการสอน และไม่แตกต่างกัน จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการประเมินผล สาเหตุที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับที่มากกว่าครูผู้สอนนั้น ครูผู้สอนในฐานะผู้ปฏิบัติโดยตรงอาจมีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากแต่ยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ยังมีข้อบกพร่องในการปฏิบัติ หลายประการ ประกอบกับผู้บริหารโรงเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ และประสบการณ์ สามารถนำแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้รับมาพัฒนางานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ เร่งรัดพัฒนา โรงเรียนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้ผลในระดับมาก และผู้บริหารโรงเรียนอาจมองว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนอาจมองว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ได้ อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เพราะยังยึดติดกับพฤติกรรมการสอนแบบเดิม ครอบคลุมถึงการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน จึงเป็นการยากที่จะมีการปฏิบัติได้ปรากฏผลในระยะเวลาที่รวดเร็ว

6.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนต่างมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้แสดงออกและได้คิดอย่าง สร้างสรรค์ จัดเตรียมเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิธีการประเมิน และ การจัดห้องเรียนหรือสถานที่เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและมีผล การเรียนรู้ของผู้เรียนตามความเหมาะสม ดูแลเอาใจใส่ให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ เป็นไปอย่างเรียบร้อย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ มีการกระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่าง เต็มที่ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความเหมาะสมและบูรณาการ คุณธรรม ค่านิยมในการจัดการเรียนรู้และเน้นให้นักเรียนแสดงผลการเรียนรู้ที่ปรากฏเป็น

ผลงาน เน้นการประเมินตนเองของนักเรียนจากแฟ้มสะสมผลงานและการปฏิบัติจริงของ
 ผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต่างๆ ได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครู
 ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่แตกต่างกัน
 ถึงแม้บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เพราะการเรียนรู้
 แบบเดิมที่ครูเป็นผู้ป้อนข้อมูลให้ผู้เรียน โดยคิดว่ายิ่งผู้เรียนรับได้มากเท่าไรก็ยิ่งมีคุณภาพ
 ซึ่งไม่ใช่การเรียนรู้ที่ถูกต้อง เพราะไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาท
 ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เอง คิดเอง ปฏิบัติเอง และมีความสุขกับการเรียนรู้เพื่อศึกษาและพัฒนา
 ตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพราะความรู้ใหม่ๆ ในโลกยุคข้อมูลข่าวสารมีมากมายและ
 เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนไม่สามารถท่องจำได้หมด คนเก่งในปัจจุบันจึงไม่ใช่คนที่
 รู้หรือจำข้อมูลได้มาก แต่เป็นคนที่รู้จักแสวงหาความรู้และข้อมูลต่าง ๆ ที่ตนเองต้องการทราบ
 จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อนำมาใช้ประโยชน์หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตจริง

6.5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหา
 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ภาพสินธุ์ เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ด้านการเตรียมการสอน คือ ครอบคลุมความรู้
 ความเข้าใจในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่
 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการสอน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับ
 ความต้องการของผู้เรียน ด้านการประเมินผล คือ การวัดและประเมินผลจากแบบทดสอบ
 มากกว่าประเมินผลจากสภาพจริง

จากการที่ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ใน
 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรที่จะมีการฝึกอบรมให้ครูได้มี
 ความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อนำความรู้มาใช้ใน การจัด
 กิจกรรมการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเกิดผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
 ขณะเดียวกันควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและความ
 ต้องการของผู้เรียนและมีการนิเทศกำกับติดตามผลการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
 และควรมีการวัดและประเมินผลจากสภาพจริงซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการ
 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน และปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบควรดำเนินการฝึกอบรมสัมมนาและเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่บุคลากรในสังกัดทุกคนให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งด้านรูปแบบ เทคนิควิธีการอย่างสม่ำเสมอ

7.1.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจะต้องมีการกำกับ นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และผู้บริหารสถานศึกษาควรนำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการดำเนินงานให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมการการคิดวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงาน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.3 ผู้บริหารได้นำผลการวิจัยนี้ไปกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้ง 3 ด้าน คือด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการสอนและด้านการประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมายและทำให้นักเรียนดี เก่งและมีความสุข

7.1.4 ควรจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษาให้เพียงพอ สำหรับใช้ในการจัดหาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ เพื่อเป็นสื่อสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.2.1 ควรมีการวิจัยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นสิ่งสำคัญในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

7.2.2 ควรมีการวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

7.2.3 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY